

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Pohřebiště bylo patrně z větší části prozkoumáno, pokračuje snad jen S směrem na mírné terénní vlně. Vytváří 3 - 4 nepřilíš zřetelné řady ve směru S - J, převažující orientace hrobů je V - Z. Celkem bylo prozkoumáno 43 hrobů, z toho 2 dvojhroby a 1 trojhrob. Nevykradena zůstala jen asi pětina hrobů. Antropologický rozbor hovoří celkem o 54 jedincích (včetně pohřbů ze sídlištních jam). Téměř běžně byly zjišťovány dřevěné rakve.

Dosud není zpracována keramika ani další nálezy, je však zřejmé, že především pohřebiště plnilo svou funkci delší dobu a nalezneme v jeho inventáři předměty z více fází únětické kultury.

Pavla Enderová - Antonín Štrof, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavkov (Bez. vyškov) Umgehungsstraße im O der Stadt. Aunjetitzer Kultur. Siedlung, Gräberfelder. Rettungsgrabung.

TVAROŽNÁ (okr. Brno - venkov)

Rohlenka. KSPP, velatická fáze: sídliště. Novověk (17. - 18. stol.): Opevnění vojenského tábora. Záchraný výzkum.

Záměr vystavět při dnešním motorestu Rohlenka ještě stanici čerpacích hmot fy ARAL vyvolal nutnost provedení alespoň sondáží na zřetelně archeologické lokalitě. Při leteckém snímkování zde 30. 11. 1988 ing. M. Bálek objevil obdélný útvar o rozměrech 110 x 140 m, jehož Z a V roh zhruba protíná dnešní komunikace. Při následném povrchovém ohledání zde byla zjištěna sídlištní plocha s nálezy velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí (KSPP).

Při výstavbě čerpací stanice zde proběhl krátký výzkum koncem března (sonda do opevňovacího příkopu) a v polovině května (výzkum objektů KSPP). Sonda do opevňovacího příkopu byla provedena v J části staveniště, kde se předpokládal průběh SV strany obdélného útvaru. Ten byl zjištěn až pod 2 m silnou jílovou navážkou, přemístěnou sem před několika lety při výstavbě nedaleké dálnice. Vlastní příkop (obj. 1/93) byl vyplněn výrazně šedivým zásypem, měl téměř rovné dno v hloubce cca 4 m od dnešního povrchu a byl široký 5 m. Z jeho obsahu byly získány zlomky keramiky, mazanic a cihel zřetelně novověkého stáří (předběžně zařaditelné do 17. - 18. stol.). Při hloubení stavební jámy pro podpovrchové uložení nádrží v SZ části staveniště pak byla v úrovni - 2,5/3,5 m pod dnešní úrovní zachycena hladina rostlého sprašového podloží, z něhož byla před uložením jílových vyvážek z dálnice odstraněna vrstva ornice a do něhož byly zahloubeny 3 postupně stavebními pracemi zachycené pravěké objekty (KSPP). Obj. 2/93 byl obdélného tvaru (1,6 x 1,85 m) s rovným dnem, obj. 3/93 a 4/93 byly spodní části kónicky podhloubených zásobních jam o max. průměru 1,65 m s rovným dnem. Keramický obsah datuje tyto 3 objekty do mladšího úseku vývoje velatické fáze KSPP, objekty byly součástí běžné nížinné sídlištní lokality této kultury. Opevňovací příkop pak souvisí s vojenskými aktivitami uvedeného období, není vyloučena souvislost s obléháním Brna Fridrichem II. Datování do mladšího napoleonského období je již méně pravděpodobné; neodpovídá tomu archeologický materiál z příkopu a na josefínské mapě z konce 18. stol. již vede trasa silnice přímo přes někdejší opevněnou plochu.

Antonín Štrof - Miroslav Bálek, ÚAPP Brno

Resumé:

Tvarožná (Bez. Brno-venkov) „Rohlenka“. Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. (Velaticer Phase). Siedlung. Neuzeit (17.-18.Jhdt): Befestigung eines Armeelagers. Rettungsgrabung.

TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)

U motorestu Rohlenka (severní okraj tratě Díly). K. únětická. Objekt. Záchraný výzkum.

Při stavbě plynovodu Brno - Vyškov byla z Tvarožné vedena přípojka i do Jiříkovic. Těsně za dálnicí Brno-Olomouc 400m od motorestu Rohlenka (ZM 1: 10 000, 24-43-02, 264 mm od Z s.č., 242 mm od J s.č.) porušila tato rýha podhloubenou jámu. Lokalita byla známa již v minulosti, kdy zde během stavby dálnice (Čižmář, Geislerová, Rakovský 1979) bylo zkoumáno několik únětických objektů. Jáma měla nepravidelný kruhový půdorys, úzké hrdlo (0,87m), které se směrem dolů výrazně kuželovitě rozšiřovalo (1,92m), a byla z jedné třetiny odbagrována. Výplň objektu tvořila tmavá zemina s množstvím únětického střepového materiálu (obr. 1, 1-8), štípanou industrií, lasturami rodu *Unio* a mazanicí. Na dně jámy (1,17 - 1,24m od okraje) jsme našli kosterní pozůstatky čtyř jedinců, ze dvou se však zachovaly pouze dolní končetiny. Další dva byli v mírně skrčené poloze otočení k sobě a pohřbeni ve směru V-Z (hlavy směřovaly k západu). Dospělý ležící vpravo na pravém boku ve skrčené poloze na přední straně hrudníku s hlavou stočenou k J měl pravou ruku skrčenou pod hrudníkem a levou pokrčenou vedle trupu. Vpravo u dolní části lebky a mezi pánví a pravou stehenní kostí byly uloženy náramky z bronzového drátu. Druhý jedinec /pravděpodobně dítě/ byl uložen ve skrčené poloze na levém boku, horní končetiny směřovaly do středu mezi oba jedince. Na lebce dítěte jsme našli drobnou bronzovou vlasovou ozdobu. U pánve dospělého a u dolních končetin dítěte se nacházely ještě další dlouhé kosti pocházející ze dvou již výše zmíněných pohřbených.

Blanka Mikulková, Muzeum Vyškovska

Literatura:

Čižmář, M., Geislerová, K., Rakovský, I. 1979: Rettungsgrabungen auf der Autobahnstrasse Brno - Holubice im Jahre 1979. Přehled výzkumů 1979, s. 68-70)

Resumé:

Bei dem Bau der Gasleitung Brno - Vyškov war am Autobahn D 80 Brno-Olomouc in der Nähe von Motorest Rohlenka eine untertiefte Grube gestört. Sie hatte einen Kreisrindriß und enthielt das gelaufte Siedlungsmaterial der Úněticerkultur (Keramik, gespaltene Industrie, die Muscheln aus der Gattung *Unio*+. Auf dem Grund dieser Grube (mit dem Durchschnitt von 1,92m) waren Gerippe von vier Leuten - einem Erwachsenen und drei Kindern - beigesetzt. Der Erwachsene lag auf der rechten Hüfte, in ein bißchen gehockter Lage in der Richtung von O-W, gegenüber ihm lag ein Kind auf der linken Hüfte auch in ein bißchen gehockter Lage. Von zwei nächsten Einzelwesen waren nur Teile von unteren Geiedmaßen bewahrt. Am Schädel des Erwachsenen und zwischen seinem Becken und dem Oberschenkelbein waren Armبänder aus Bronzedraht beigesetzt. Auf dem Kindschädel war ein kleiner Bronzahaarschmuck.